Frydrychowicz Dominici: Tractatus theologicus de voluntate et amore Dei.

TRACTATVS
THEOLOGICVS
DE VOLVNTATE & AMORE DEI
COMPOSITVS.
Iuxta D. THOMÆ AQVINATIS
Quinti Ecclesiæ Doctoris
Angelicam Sententiam
DETERMINATVS.

PERILLVSTRI, & REVERENDISSIMO DOMINO,
D. PETRO STANISLAO
ORŁOWSKI,
I. V. DOCTORI, PROTONOTARIO APOSTOLICO,
Ecclesiæ Cathedralis Crac: CANONICO,
PRÆPOSITO INFVLATO,
& Officiali Perpetuo Tarnouiensi, S. R. M. Secretario.

CELSISSIMI & REVERENDISSIMI DOMINI,
D. IOANNIS
DE MAŁACHOWICE
MAŁACHOWSKI,
DEI & Apostolicæ Sedis Gratiâ,
EPISCOPI CRACOVIENSIS, DVCIS SEVERIÆ,
Causarum Generali AVDITORI,
Domino & Patrono Colendissimo
Debitæ Venerationis & Festorum Paschalium Gratulationis ergo
A
P. F. DOMINICO FRYDRYCHOWICZ,
Sacræ Theologiæ Doctore, Generalis Studij Prouinciæ Poloniæ Conuentûs Cracouiensis Regente Ord: Præd:

DATVS, DONATVS, DEDICATVS,
Anno Domini, M. DC. XCII. Die April.
SVPERIORVM PERMISSV.

CRACOVIÆ, Ex Officina Francisci Cezary, S. R. M. Illustriss. ac Reuerendiss. D. Episcopi Crac. Ducis Seueriæ. Necnon Schol. Nouod. Typogr.

VIRT
ECCLESIÆ
PATRIÆ
Iob. Ste. fecit

PERILLVSTRIS, & REVERENDISSIME DOMINE,
Domine & Benefactor Colendissime.

STELLIFERA AQVILA TVA, *Iagellonianis fulcita floribus, Romanis Iuris Vtriusq; adornata palmis, Apostolici Protonotariatûs adaucta insignibus, Regalis Secretariatûs authorata Clauibus, Areopagi Diœcesani Dictatoriis munita armis, Almæ Vauellianæ Cathedræ illustrata Coronis, pretiosis ex Supremæ Sedis Sanctæ Decreto Infulati Honoris redimita monilibus, vt supremam omnium encomiorum attingeret possideretq; gloriam, hoc lucidissimũ in* SOLE IVSTITIÆ *speculandum* VISV, VOLATVq; *practicandum sibi præfixit centrum.* SOLA VOLVNTAS DIVINA ASPIRANS, SOLVS AMOR DIVINVS ADIVVANS MEVM MERITVM IN VIA, MEVM PRÆMIVM IN PATRIA. *O verè felicem cælestium desideriorum Aquilam, quæ irreprehensibilis vitæ peruolitans vias,* RECTO OCVLO, RECTOque VOLATV *ad stelliferi Cæli eleuatur Beatitudinem. Hæc quippe* SVBLIMIS AQVILA *est, cui Voluntas Diuina Fauonios, cui Amor Diuinus addidit alas, vt* PROPRIO *ex* LABORE *conquirens virtutum escam, ad æmulandum cursum præiret* AD ALTIORA. *Prudens Aquila hæc, quæ* IN ARDVIS COMMORATVR, *Oborscianis sublimata Columnis:* TVTISSIME QVIESCIT, *Nalecianis circumnexa Vittis: De longe Prospicit, Vauellianis locata in montibus. Fortis Aquila hæc, quam Nec Fulmina terrent in difficultatibus: Nec Titubat Acies in splendoribus: Nec Via Inuia in periculosioribus. Iusta Aquila hæc, Cuiq; Suum Distribuens ex immutabili Senatûs Apostolici Authoritate : Iuris Pontificii* AD PETRAM ALLIDENS *omnem Controuersiam, ex irrefragibilis Iustitiæ æquitate : Ipsoq; Aspectu fugans noctuas falsitatis, aut confictæ albedinis ciconias, ex nitida ac pura rationum veritate. Liberalis Aquila hæc, quæ Non Sibi Prouida Soli, tot Ecclesiarum, Conuentuum, Collegiorum, Fundationum, Studentium, omnisq; sortis egenorum curam gerere, prouidere, sustentare, consolariq; Et nouit Et inuitat. Fortunata Aquila hæc, quæ supra Galbæ Principatum aut Tarquinii Imperium, fortunatiora præsagiens, ad Sacratioris Statoris Clientes euocatos, eosdem Regali Christi addixit adiunxitq; Fastigio. Dilecta Aquila hæc, ipsorummet Principum Cordi, obsequio, Oraculisq; destinata, quæ Regalis Coronatæ Sarmaticæ Aquilæ veram in se habens & exprimens Progeniem, in Minori, æquè & in Maiori Polonia, Antiqua Aquilarum Sede nidificare, alasq; suas extendere gloriosè approbatur, veneraturq;. Hinc Polonia*

 nostra

nostra nunc facta Templum Delphicum, ad cuius maiestatem adornandam duas Iouis concessit Aquilas, Par Nobile Fratrum, Vos inquam PERILLVSTRES & REVERENDISSIMOS MATHÆVM & PETRVM, *illum Gnesnensem, hunc Cracouiensem Canonicos, illum Camenecensem, hunc Tarnouiensem Infulatos, illum Eminentissimi Primatis Primiq; Principis, hunc Celsissimi Ducis Causarum Generales Auditores, aliis in bonoribus, titulis, meritisq; simillimos. Sanè Aquila hæc, quæ Semper Fertur in Altum meritorum, in quibus fluidæ Iosephouianæ, Sertkouianæ, Paczygieuianæ, aureæq; Wolinscianæ desudauêre pennæ; verùm Quis scrutabitur viam Aquilæ, quæ eleuatione virtutis Transcendit Olympum. Totus attamen iste Ascensus Virtutis & Honoris, ad Diuinæ Voluntatis, Diuiniq; Amoris collimat centrũ. Equidem quod Voluntas Diuina Sanctum Menti Tuæ instillauit, hoc Amor Diuinus in corde Tuo, sigillauit: quod Bona voluntas inchoauit, hoc Amor cælestis perfecit: quod pius affectus germinauit, hoc deuotus Amor conseruauit: quò suprema Voluntas inuitauit, eò Amor Spiritualis securè deduxit: idq; totum ex prudenti, modesto, dulciq; actionum Tuarum externo moderamine ita manifestum, vt Te soli Voluntati Amoriq; Diuino studere, omnium prudentum piorumq; oculi contemplentur. Ergo Diuinæ Voluntatis aspirante Austro, Diuiniq; Amoris subleuantibus alis, Gloriosa Tua Aquila, Dies* AQVILÆ *ducat felicissimos. Tuo ex Merito ita exoptamus, quia ex Rostris Aquinaticis pro Sole Aquinatico perorâsti, Sol Eloquentiæ: ex abstrusis difficultatum nodis Hyacinthinam Propaginem vindicâsti multoties, Defensor Innocentiæ: Manu, Consilio, Dexteritate, semper iuuisti Themista Thomistas, Promptuarium Beneuolentiæ, lucem non vmbras spargens Protectionis Alarum Tuarum efficacioris: & inter hæc plurima in nos collata beneficia, illud ego maximè Veneratus sum, Veneror & Venerabor, particulari recentiq; deuotioris animi gratitudine, quòd meus in Alma Totius Regni Vniuersitate, Clarissimus extitisti Philosophiæ Professor ô Corculum Sapientiæ. Quocirca præsentem debitæ gratitudinis tesseram suscipe à Discipulo Dulcissime Professor, & gaude de Tuis in me laboribus & beneficiis, quorum ego dum perpetuam inter Missarum Sacrificia conseruo memoriam, Gusmanicarum ex influxu stellarum, stellifera Aquilæ Tuæ omnem apprecor prosperitatis Volatum.*

PERILLVSTRIS & REVERENDISSIMÆ
DOMINATIONIS TVÆ,

Exorator & Cliens humillimus

Fr. DOMINICVS.

VOLVNTATIS DIVINÆ
LIBERTAS, EFFICACIA, SANCTITAS

VOLUNTAS datur in Deo, ſecundùm fidem Catholicam: 2. quæ prout in actu primo, virtualiter diſtinguitur ab actuali volitione: 3. ipſaque actualis volitio non eſt de Metaphyſica conſtitutione naturæ Diuinæ. *Primum* habetur ad Rom. 12. *Vt probetis quæ ſit voluntas Dei.* T. q. Omne intelligens non ſolùm Ens, ſed etiam bonum, eſt volens: vnde implicat natura intellectiua Entis, & non intellectiua boni conuenientis ipſi. T. q. Agens propter finem, eſt volens finem; iam autē Deus eſt agens propter finem. *Ratio 2di.* Quia voluntas Diuina in actu primo intelligitur vt facultas proximè volitiua, & immediatè potens *Virtualiter* influere in volitionem: cuius diſtinctio virtualis actualis (ſicuti actualis generationis ad intra à potentia generatiua) nullam dicit imperfectionem. *Ratio 3tij.* Quia Metaphyſicè dicitur illud conſtituere aliquam naturam, quod primò in illa intelligitur cum fundamento in re: iam autem volitio actualis præſupponit cognitionem. T. q. Natura Diuina adæquatè communicatur formaliter ad intra, non communicatâ volitione formaliter. T. q. Cognitio & volitio Diuina æquiualent cognitioni & volitioni in creatis, quæ ſe præſupponunt & realiter inter ſe diſtinguuntur: in Deo realiter identificantur, & ſolùm ob virtualem diſtinctionem, verificationem prædicatorum Contradictoriorũ ſuſcipiunt. ſ. quòd *Filius per cognitionem procedit, & non procedit per volitionem, ſicut Spiritus Sanctus*, T. q. Intellectus noſter imbecillis, ſumpto fundamento ex Eminentia perfectionis Diuinæ, diuerſis conceptibus, *Intellectionem* vt actum primarium, *Volitionem* vt actum ſecundarium (iuxta illud: *Nil volitum quin præcognitum*) concipit; ideoque ob virtualē diſtinctionem volitionis à Cognitione primariò intellecta in Deo, Diuina volitio non eſt de Metaphyſico Conſtitutiuo Naturæ Diuinæ.

II. OBIECTVM formale voluntatis Diuinæ eſt ſola Bonitas Increata. 2. tam motiuum: 3. quàm Terminatiuum: 4. quam Bonitatem diligit ipſa voluntas Diuina neceſſitate ſpecificationis & Exercitij: 5. Obiectũ materiale ſecundarium ſunt creaturæ, futuræ aut Exiſtentes (quas liberè amat) 6. non verò Poſſibiles: 7. Nec Deus circa Obiectum ſecundarium *Vel* vt exercitè exiſtens, *Vel* vt dicens ordinem ad Exiſtentiam poteſt omnem actum voluntatis ſuſpendere Priuatiuè, aut Negatiuè: 8. nec etiam aliquid poteſt in tempore de nouo velle, aut deficere à volitione actûs ab æterno habiti. *Ratio primi.* Quia ſola Bonitas Increata, vt pote actus puriſſimus, habet perfectam proportionem & commenſurationem in ratione obiecti cum voluntate Diuina. *Ratio 2di.* Quia ſola bonitas Increata eſt finis Diuinæ voluntatis; iam autem Obiectum motiuum voluntatis, eſt finis. *Ratio 3tij.* Quia ſola Bonitas Increata *per ſe* priùs attingitur: & cætera bona creata & merita noſtra, non prout ſunt in ſe, ſed prout præcontinentur in Bonitate Diuina, attinguntur à voluntate Diuina. *Ratio 4ti.* Quia Bonitas Diuina & eſt ſpecificatiuum voluntatis Diuinæ: & eſt eidem applicata, per claram, intuitiuam, & comprehenſiuam cognitionem, ipſique identificata. *Ratio 5ti.* Quia ſi voluntas Diuina non liberè ſed neceſſariò amaret Creaturas futuras aut Exiſtentes, ab æterno mundum produxiſſet: nam Potentia Dei Executiua, eius efficaci voluntati reſiſtere non poſſet: T. q. Bonitas Diuina quæ amatur à Deo vt finis, eſt independens in ſui ſubſiſtentia à creaturis. *Ratio 6ti.* Quia Creaturæ poſſibiles non poſſunt amari etiam Amore Simplicis Complacentiæ, nam carent Exiſtentiâ & ordine ad illam in ſtatu poſſibilitatis; in quo ſolùm ſunt bonæ aptitudinaliter, ſecundùm quid, & *Speculatiuè*: iam autem Obiectum voluntatis debet habere Exiſtentiam *Vel* Actualem *Vel* dicere ad illam ordinem pro-

ximum, & *Practicè* terminare actum ſimplicis Complacentiæ, & non ſolùm habere perfectionē in ordine *ad ſe*, connexionem prædicatorum eſſentialium importando: ſed in ordine *ad appetitum*, eundem mouendo, finalizando, & in alia ſeſe diffundendo. *Ratio 7mi.* Quia Deus tam volitionem quàm nolitionem ſuſpendendo *Priuatiuè*, circa aliquod obiectum ſecundarium quod cognoſcit, remanet indeterminatus; nec actum vitalem exercet circa tale obiectum: quorum utrumque dicit imperfectionem: ſi autem *Poſitiuè* ipſam Suſpenſionem Vellet aut imperaret (ſi propriè imperari poteſt) adhuc tunc nil vult reſoluere circa tale obiectum cognitum. *Ratio 8ui.* Quia quòd voluntas incipiat aliquid velle de nouo, aut à volitione deſiſtat, ſolū prouenire poteſt: *Primò* ex hoc, quòd aliquod bonum incipiat eſſe ſibi conueniens, quod antea nec bonum nec conueniens erat: *2dò* ex hoc, quòd de nouo bonum agnoſcat, quod antea non cognoſcebat; iam autem vtrumque horum arguit in Deo phyſicam mutationem.

III. LIBERTAS & Immutabilitas in voluntate Diuinæ conciliantur per hoc, inquantum Diuinæ voluntatis actus liber, nullam ſuperaddit ad perfectiones Diuinas neceſſarias perfectionem aut Entitatem, ratione ab illis diſtinctam: 2. ſed tantùm ipſammet terminationem ratione diſtinctam in ratione terminationis. 3. ac proinde Actus liber Dei conſiſtit in actualitate actûs neceſſarij vt ad creaturas liberè terminata: 4. Quamuis etiam benè admittatur ſententia docens, quòd Actus liber Dei vt diſtinguitur à Neceſſario, conſtituatur per ſummam independentiam à creaturis, & infinitum Dominium ſupra illas, quod habet Diuina volitio, connotando ſummam ſubiectionem & dependentiam creaturarum ab ipſo, quas non prout obiecta, ſed prout effectus ſibi inadæquatos reſpicit. *Ratio primi.* Quia cùm Libertas exigat indifferentiam, ratione cuius res ita ſit, vt poſſit non eſſe: & è contra, Immutabilitas exigat Neceſſitatem, ratione cuius res ita ſit, vt non poſſit non eſſe; hinc eſt quòd dum Actus liber potens deficere nullam ſuperaddit perfectionem neceſſariam, ſtat Immutabilitas Diuina, in ſe inuariata: nam Actus liber ex proprio conceptu ſuperaddit ad perfectiones Neceſſarias id tantùm, quod potuit Deo non conuenire; iam autem nulla perfectio aut Entitas potuit Deo non conuenire. *Ratio 2di.* Quia conſtitutiuum Decreti liberi potuit deficere Deo, ſecundùm aliquam rationem intrinſecam, (id eſt ſecundùm quàm conſtituit Deum intrinſecè creaturas *Vel* exiſtentes *Vel* futuras volentem, *Ecce Libertas*) ſed non ſub conceptu intrinſecæ perfectionis aut entitatis. *Ecce Immutabilitas.* Ergo tantùm ſub conceptu intrinſecæ terminationis: quæ Terminatio intrinſeca eſt defectibilis, ſeparabilis, *Terminatiuè:* eſt inſeperabilis & indefectibilis *Entitatiuè*: concipiturque à nobis ad inſtar habitudinis, non tamen eſt habitudo propria Tranſcendentalis, aut Prædicamentalis. *Ratio 3tij.* Quia Actus liber exprimit perfectionem ex parte actualis formæ Deum conſtituentis volentem liberè: & iſta forma eſt actus Dei neceſſarius, prout ad creaturas liberè terminatus; ideoque non quoad Entitatem, ſed præciſè quoad ſolam terminationem ad creaturas, poteſt deficere; quia ex conceptu terminationis, prout eſt exercitium Diuinæ voluntatis vt liberæ, ſolùm reducit Diuinam Voluntatem, de actu primo ad actum ſecundum, non *Entitatiuum* (ecce immutabilitas) ſed *Terminatiuum & denominatiuum.* Ecce libertas. *Ratio 4ti.* Quia iuxta hanc explicationem Libertas conſiſtens in actu neceſſario, dicente ſupremum Dominium ſupra creaturas: *Et ſeruat* rationē actûs puri, quia reſpectu actûs neceſſarij, nulla datur in Deo potentia paſſiua, ideoque per actū neceſſarium Deus mutari nequit. *Et ſeruat* Indifferentiam (non Priuatiuam quæ imperfecta eſt) ſed obiectiuam, Actiuam, & Dominatiuam ſupra obiectum creatum, à quo cùm ſit independens, ita potens eſt creaturas immutare, quòd eas poteſt non immutare: ideoque actus neceſſa-

rius

rius respectu creaturæ est actiuè indifferens indifferentiâ perfectissimam libertatem constituente: iam autem respectu Dei vt pote proprij Subiecti, est necessarius passiuè. Et licet sit necessarius in Deo, & tamen ob sui eminentiam absque omni virtualitate sibi superaddita, liberè creaturas immutat: *Sicut* Personalitas Verbi necessariò terminans Naturam Diuinam, potest terminare naturam creatam *Vel* non terminare, sine aliqua sui additione *Vel* diminutione etiam Virtuali.

IIII. EFFICACIA Diuinæ voluntatis prout prædeterminantis ac Physicè præmouentis stat cum libertate creata. *Ratio est.* Quia voluntas Diuina ex quo est efficacissima; causat nostræ voluntatis Substantiam actûs *vt Velit*; ex quo est vniuersalissima, causat modum actûs *vt liberè velit*. T. q. Deus mouet vnumquodque secundùm proprietatem eius: Ergo quia voluntatis nostræ proprietas est, sese determinare & ad agendum applicare per deliberationem & electionem; ideo Deus præmouet voluntatem nostram ad hoc vt deliberet, & per propriam Electionem se determinet. T. q. Libertas in hoc consistit, quòd voluntas agat, non *Quia est*, sed *Quia Vult* propriâ electione, cuius est domina, inquantum potest de illa disponere *Vel* retractando, *Vel* suspendendo, *Vel* continuando prout libuerit: iam autem Deus hoc Dominium *Secundum liberũ* semper exerceri facit, suo Dominio *Primo libero*, quod habet super omnes nostros actus. T. q. Decretum & Præmotio efficax, conseruat indifferentiam Obiectiuam iudicij proponentis obiectum vt amabile indifferenter: ideoque stante indifferentiâ obiecti, voluntas ad illud præmota amandum, adhuc indifferenter tendit in illud & cum omimoda libertate. Proindeque Efficacia Decreti Diuini, ac Physicæ Præmotionis (quæ est executio Decreti efficacis) his conciliatur distinctionum explicationibus cum libertate creata.

Stante Decreto Efficaci & Actuali Præmotione efficaci coniunctâ cũ Voluntate mea

Non possum resistere Decreto & Præmotoni efficaci.

1. *Potentiâ Consequenti* quia hæc attendit ad omnes indiuiduales circumstantias actûs.

2. *In sensu Composito:* quia ob intrinsecam Decreti ac Præmotionis efficaciam cum mea voluntate coniunctam, actus infallibiliter fiet, respectu cuius non habeo potentiam dissentiendi quæ simul coniungatur cum actuali dissensu.

3. *Necessitate Consequentiæ*: quia Præmotio efficax Metaphysicè essentialiter *Vel* quocunque alio modo connexa cum Voluntate mea, necessariò & infallibiliter inducit in mea Voluntate *Determinationẽ*: quia est Decreti Diuini Efficacissimi participatio & Executio.

4. *Potentia simultatis*: quia stante actuali Præmotione, connexa cum mea Voluntate, non est in me potentia *ad simul* ponendum consensum & dissensum: etenim Consensus & Disenssus Contradictoriè opponuntur.

5. *Effectiuè, Originatiuè, Primo Dominio ac Directè*: quia Præmotio de sursum est à Patre Luminum, cuius potestas magis in manu sua possidet corda nostra quàm nos eadem possideamus, ex D. Augustini sententia.

Possum resistere Decreto & Præmotioni efficaci.

1. *Potentiâ Antecedenti* quia hæc attendit ad actũ absolutè, & à circumstantijs præcisum.

2. *In sensu Diuiso:* quia stante actualiter efficacissima Præmotione in mea Voluntate habeo potentiam proximam ad dissentiendum, non coniunctam cum actuali dissensu, ideoque diuisam ab actuali dissensu.

3. *Necessitate Consequentis*; quia istamet Præmotio efficax connectitur cum Voluntatis meæ Determinatione vt *liberè Ponenda*: ideoquè necessitate Consequentis possum resistere, quia Consequens operatio ex Præmotione efficaci, essentialiter requirit vt sit libera:

4. *Simulate Potentiæ.* quia stante Prædeterminatione ad Vnum actum stat *simul* potentia ád oppositum: quæ non ex vi suorum prædicatorum, sed solùm ex suppositione, ad actum exercitè ponendum impossibilitatur.

5. *Terminatiuè, Dominio creato, secundario ac Indirectè*: quia voluntas mea est perfecta Domina Dominio creato, non Principij qui est solus Deus, sed Termini Præmotionis .s. illius actûs ad quem datur.

Ac proinde stante actuali Præmótione, potest Voluntas illum actum suspendere reuocare, interrumpere ad nutum suum: non tamen rumpit, reuocat, suspendit, quia cum Præmotione data ad positionem actûs, isti dissensus actuales sunt incompatibiles. Si tamen Voluntas nostra actualiter suspensionem vellet, id haberet ex alia Præmotione.

Itaque uniuersaliter Præmotio Physica mouet creatam Voluntatem, non solùm vt agat sed etiam ita agat, quòd possit non agere, cùm descendat à Deo tanquam à Prima Radice Libertatis nostræ præcontentæ eminenter in ipso: ideoquè Deus est *Primum Principium extrinsecum*, intimè causans voluntatis nostræ Determinationem: & voluntas nostra est *Principium secundum intrinsecum* hujus Determinationis: vnde influxus Diuinus quantumcunq; antece-

antecedens, est influxus radicis ipsiùs Libertatis, habens pro effectu ipsum liberum, inquantùm liberum. Et has quinque distinctiones ex D. Damasceno & Doctore Angelico sumptas, in sensu Catholico, Theologico, Thomistico, explicatas, qui aliter interpretatur, intelligit, ac explicat, talis nec primis labijs doctrinam Thomisticam attingit.

V. SANCTITAS Diuinæ voluntatis stat cum Decreto efficaci Dei & cum Physica Præmotione prædeterminante ad materiale peccati: *Ratio est.* Quia Materiale peccati continetur intra obiectum adæquatum voluntatis Diuinæ. Nam causatur Physicè ab Omnipotentia Diuina, quia estEns ab alio: 2. gaudet bonitate Physica & naturali: 3. est reducibile in Deũ tanquam vltimum finem: 4. terminat actũ ComplacentiæDiuinæ: 5. ac tandẽ vult Deus materiale peccati voluntate absolutâ & efficaci, tanquam Prouisor & Motor *Generalis*, non verò *Specialis*: Iam autem Formale peccati seu Malitia formalis non continetur intra obiectum voluntatis Diuinæ propter oppositas rationes. Ergo licet materiale peccati & formalis malitia sint inter se inseperabiliter connexa, quia tamen vtrumque non continentur intra obiectum voluntatis Diuinæ, nec ab Omnipotẽtiæ Diuinæ causalitate inseperabiliter attinguntur, hinc est quòd Deus potest prædefinire materiale peccati, sub ratione Entis & actûs, & non prædefinire nec causare malitiam formalem; *Sic bonum & verum*, sunt inter se summè identificata; & tamen Intellectus attingens *verum*, non se extendit ad *Bonum* extra Sphæram sui obiecti adæquati positum. *Sic* Concursus simultaneus, qui est ipsemet actus voluntatis, prout est à Deo simul operante, connectitur cum actu, cum quo immediatè coniungitur ipsa malitia peccati; & tamen Deus cuncursu simultaneo concurrendo ad materiale peccati, non concurrit ad illius formale *Nec remotè & mediatè* quia Deus suâ prædeterminatione efficit, vt homo ponat materiale peccati solùm quoad entitatem, actualitatem, & vitalitatem, non verò prout materiale peccati fundat aut connotat priuationem rationis, & legis, *Vel* vt dicens ordinem transcendentalem ad illã *Non quasi violenter & coactè* veluti tractus à voluntate creata, ne desit muneri causæ primæ, aut violet iura libertatis creatæ; *partim* quia Deus etiam tractus & determinatus à voluntate creata, non potest causare id quod non continetur intra obiectum adæquatum Diuinæ Omnipotentiæ; *partim* quia quod est ab aliquo solùm permissiuè, non dicitur ab eo propriè causari; *partim* quia Qui causat aliquid, ad quod sequitur aliud infallibiliter, *consecutione Physicâ & causalitatis*, non dicitur se habere permissiuè ad illud; iam autem dum ponitur materiale peccati, sequitur ad illud infallibiliter malitia paccati *consecutione Logicâ & illationis*: sic ad motum vitalem tibiæ curuæ, sequitur infallibiliter claudicatio, & tamen anima causans illum motum, est non positiua sed solùm permissiua causa talis defectûs: *partim* quia, ideo Deus non potest *moraliter* mouere ac prædeterminare hominem ad materiale peccati; quia aliàs illum tentaret, seduceret ac implanaret Ergo ideò Deus potest *Physicè* mouere & prædeterminare ad materiale peccati, quia ipsum non tentat sed solùm applicat ad producendam Entitatem: præscindendo ab omni morali imperfectione, à qua non præscindit Moralis præmotio ad materiale peccati: vnde Motio Physica licet sit maior Morali *intensiuè* id est efficacior, est tamen minor *extensiuè*, quia sistit intra ordinem Physicum, nec se extendit ad lineam moris, ad quam se extendit motio moralis: consequenter secundùm nullam formalitatem potest Deus dici concurrere ad formale peccati, concurrendo ad materiale; proindeque stat eius summa sanctitas cum Præmotione Physica concurrente ad materiale peccati.

VI. ANTECEDENS Voluntas, versatur circa bonum creaturæ absolutè secundùm se consideratũ, CONSEQVENS verò circa idemmet bonum prout circumstantijs indiuidualibus vestitum. 2. Vultque Deus Voluntate Antecedenti saluare omnes homines, etiam post Adæ lapsum. 3. estque formaliter in Deo. 4. ac dicitur Conditionata, non quia expectat consensum à libero creato arbitrio, sed quia importat actum conditionatum quo Deus vellet salutem omnium hominum si hoc non repugnaret ordini Diuinæ Prouidentiæ, manifestationi suæ Iustitiæ, & Bono generali totius vniuersi: *Ratio primi* Quia Bonum creaturæ absolutè consideratum est prius seipso prout circumstantijs particularibus vestito. *Ratio 2di.* Quia (vt ait. D. Paulus 1. ad Timot. 2.) vnus est Deus omnium, vnus est mediator Dei & hominum, qui dedit semetipsum pro omnibus. *Ratio 3tij.* Quia Voluntas Antecedens est voluntas Beneplaciti, quæ formaliter reperitur in Deo *Ratio 4ti.* Quia ad Prouisorem vniuersalem pertinet permittere aliquos deficere ab vltimo fine, eosdem suæ Iustitiæ Punitiuæ rigori subijciendo; à quo rigore liberare nos dignetur Misericordia Dei & Passio

IESV CHRISTI. AMEN.

~~Frydrychowicz Dominici~~

~~Tractatus theologicus de voluntate et amore Dei.~~